

Datum: Rijeka, 10. srpnja 2024.

Kolegij: Mikrobiologija s parazitologijom

Voditelj: Prof.dr.sc. Darinka Vučković, dr.med.

e-mail voditelja: darinka.vuckovic@uniri.hr

Katedra: Katedra za temeljne medicinske znanosti

Studij: Prijediplomski sveučilišni studiji - Sestrinstvo izvanredni

Godina studija: 1

Akadska godina: 2024./2025.

IZVEDBENI NASTAVNI PLAN

Podaci o kolegiju (kratak opis kolegija, opće upute, gdje se i u kojem obliku organizira nastava, potreban pribor, upute o pohađanju i pripremi za nastavu, obveze studenata i sl.):

Kolegij **Mikrobiologija i parazitologija** je **obvezni** kolegij na prvoj godini izvanrednog stručnog studija Sestrinstvo i sastoji se od **30 sati predavanja (3 ECTS)**. Kolegij se izvodi u prostorijama Veleučilišta u Karlovcu.

Cilj kolegija je upoznati studente s osnovama medicinske mikrobiologije i parazitologije, prikazati im biološke osobine mikroorganizama i parazita u uzem smislu koji uzrokuju infekcije, upoznati ih s načinima prenošenja infekcija, prikazati studentima načine obrane od infekcija te značaj vakcinacije i vrste vakcina, načine liječenja infektivnih bolesti, upoznati studente s principima pravilnog i sigurnog laboratorijskog rada te metodama izravne i neizravne mikrobiološke dijagnostike. Prikazati im pravilno uzorkovanje materijala za mikrobiološku pretragu i objasniti im metode sterilizacije i dezinfekcije te kontrole sterilizacije i karakteristike i mogućnosti prevencije bolničkih infekcija.

Sadržaj kolegija je sljedeći:

Povijesni pregled mikrobiologije. Osnovne biološke značajke najvažnijih mikroorganizama, bakterija, virusa, gljiva i parazita koji uzrokuju infekcije pojedinih organskih sustava u čovjeka. Načini prijenosa infekcija uzrokovanih različitim mikroorganizmima. Mehanizmi djelovanja i mogućnosti primjene antimikrobnih lijekova u liječenju infekcija. Ispravan način uzimanja bioloških materijala za mikrobiološku obradu i uvjeti njihova transporta do laboratorija. Osnove mikrobiološke dijagnostike infekcija pojedinih organskih sustava. Načini nastanka, sprječavanja i zaštite od bolničkih infekcija. Primjena različitih postupaka sterilizacije i dezinfekcije. Izvođenje osnovnih metoda mikrobiološke dijagnostike u laboratoriju.

Izvođenje nastave:

Nastava se izvodi u obliku predavanja. Na kraju nastave je pisani završni ispit. Izvršavanjem svih nastavnih aktivnosti te pristupanjem završnom ispitu student stječe 3 ECTS boda.

Popis obvezne ispitne literature:

1. Kalenić S. i sur.: Medicinska mikrobiologija, Medicinska naklada, Zagreb, 2019. – odabrana poglavlja

Popis dopunske literature:

1. Bojić-Turčić V.: Sterilizacija i dezinfekcija u medicini. Medicinska naklada Zagreb, 1994.

Nastavni plan:

Popis predavanja (s naslovima i pojašnjenjem):

P1. Morfologija i građa bakterijske stanice. Razlike gram-pozitivnih i gram-negativnih bakterija. Činitelji patogenosti bakterija. Čimbenici rasta bakterija. Bakterijska genetika.

Ishodi učenja:

Upoznati se s ciljem kolegija. Klasificirati mikroorganizme, uzročnike bolesti u ljudi. Opisati osnovnu građu bakterija, usporediti građu gram-pozitivnih i gram-negativnih bakterija. Znati činitelje patogenosti bakterija. Opisati čimbenike potrebne za rast bakterija i primjenu tih spoznaja pri uzgoju bakterija u laboratorijskim uvjetima. Navesti osnove bakterijske genetike i načine prijenosa gena u bakterija.

P2. Sprječavanje i suzbijanje zaraznih bolesti. Sterilizacija i dezinfekcija. Imunost na infekcije. Vakcine.

Ishodi učenja:

Definirati postupke sterilizacije i dezinfekcije i znati odabrati metodu sterilizacije. Znati ulogu stanične i humoralne imunosti u infekcijama. Razlikovati različite vrste bakterijskih vakcina.

P3. Antibiotici i mehanizmi njihova djelovanja. Mehanizmi bakterijske rezistencije na antibiotike. Laboratorijska dijagnostika.

Ishodi učenja:

Usvojiti znanja o mehanizmima djelovanja antibiotika i načinima stvaranja rezistencije na antibiotike u bakterija. Znati osnovne metode mikrobiološke dijagnostike koje se koriste u dijagnostici bolesti uzrokovanih bakterijama, gljivama, parazitima i virusima.

P4. Gram-pozitivni koki. Gram-negativni koki. Bakterije uzročnici crijevnih infekcija.

Ishodi učenja:

Usvojiti osnovna znanja o gram-pozitivnim i gram-negativnim kokima koji uzrokuju infekcije u ljudi. Nabrojiti i opisati najčešće bakterijske uzročnike crijevnih infekcija. Razlikovati i usporediti simptome bolesti kod najčešćih uzročnika crijevnih infekcija.

P5. Zavijene i spiralne bakterije. Atipične bakterije.

Ishodi učenja:

Usvojiti osnovna znanja o zavijenim i spiralnim bakterijama koje uzrokuju humane infekcije. Prepoznati pojedine simptome bolesti koje ove bakterije uzrokuju i znati koji će biti odgovarajući uzorci za mikrobiološku dijagnostiku. Znati specifičnosti atipičnih bakterija (Chlamydia) i bolesti koje uzrokuju te odabrati odgovarajuće uzorke za mikrobiološku pretragu.

P6. Anaerobne bakterije. Mikobakterije. Opća virologija.

Ishodi učenja:

Znati osnovne karakteristike anaerobnih bakterija. Objasniti kako nastaju infekcije anaerobnim bakterijama (tetanus, botulizam, pseudomembranozni kolitis itd.).

Znati osnovna svojstva mikobakterija i bolesti koje uzrokuju, uzorkovanje materijala u bolesnika s tuberkulozom i objasniti posebnosti laboratorijske dijagnostike tuberkuloze.

Definirati karakteristike virusa kao infektivnih agensa. Znati objasniti dijagnostičke metode u virologiji.

Poznavati mogućnosti terapije virusnih bolesti.

P7. RNK virusi. Virusni hepatitis

Ishodi učenja:

Definirati viruse koji uzrokuju hepatitis i znati objasniti načine širenja pojedinih virusa, načine prevencije (s naglaskom na profesionalnu izloženost) i mogućnosti terapije virusnih hepatitisa (A-G).

P8. DNK virusi.

Ishodi učenja:

Znati objasniti patogenezu infekcija uzrokovanih DNK virusima. Objasniti nastanak i karakteristike primarnih i rekurentnih infekcija uzrokovanih herpes virusima. Razumjeti kako i kada se ove infekcije javljaju i koji su uvjeti za stjecanje bolesti. Znati karakteristike humanih papiloma virusa. Objasniti vezu papiloma virusa i raka grlica maternice.

P9. Medicinska mikologija.

Ishodi učenja:

Definirati osnovne karakteristike medicinski značajnih kvasaca i plijesni. Znati osobitosti bolesti koje uzrokuju i mogućnosti dijagnostike i terapije. Opisati kandidu i kriptokoka te aspergilus kao najčešće kvasce odnosno plijesni od značaja u medicini.

P10. Medicinska parazitologija.

Ishodi učenja:

Opisati karakteristike parazita u užem smislu riječi. Razlikovati i usporediti protozoe probavnog i genitalnog sustava te krvi i tkiva s naglaskom na one kojih ima u našim krajevima i koji se dijagnosticiraju kod nas (*Entamoeba*, *Giardia*, *Trichomonas*, *Plasmodium*, *Toxoplasma* i dr). Opisati helminte od medicinskog značaja i razlikovati simptome koje pojedini obli i plosnati crvi uzrokuju. Znati dijagnostičke metode u parazitologiji i biološke uzorke koji se šalju na parazitološku pretragu.

P11. Hospitalne infekcije.

Ishodi učenja:

Opisati karakteristike mikroorganizama koji su najčešći uzročnici bolničkih infekcija. Razumjeti faktore rizika za nastanak bolničkih infekcija, najčešće izvore mikroorganizama i načine njihova širenja. Znati načine sprječavanja nastanka bolničkih infekcija. Znati provesti postupke vezane uz higijene ruku.

Popis seminara s pojašnjenjem:

Unesite tražene podatke

Popis vježbi s pojašnjenjem:

Unesite tražene podatke

Obveze studenata:

Studenti su obvezni redovito pohađati i aktivno sudjelovati u nastavi. Student može izostati s 50% nastave isključivo **zbog zdravstvenih razloga** što opravdava liječničkom ispričnicom. Za evidenciju prisutnosti studenata na predavanjima koristit će se potpisne liste. Studentima se preporuča da se teorijski pripreme, čitajući i pregledavajući nastavni materijal, prije održavanja same nastavne jedinice.

Ispit (način polaganja ispita, opis pisanog/usmenog/praktičnog dijela ispita, način bodovanja, kriterij ocjenjivanja):

ECTS bodovni sustav ocjenjivanja:

Ocjenjivanje studenata provodi se prema važećem **Pravilniku o studijima Sveučilišta u Rijeci**, te prema **Odluci o ocjenjivanju studenata na Fakultetu zdravstvenih studija u Rijeci** (usvojenom na Fakultetskom vijeću FZS u Rijeci na sjednici održanoj 14. lipnja 2018).

Ocjenjivanje studenata vrši se primjenom ECTS (A-D) i brojčanog sustava (1-5). Ocjenjivanje u ECTS sustavu izvodi se **apsolutnom raspodjelom**, te prema **kriterijima ocjenjivanja Sveučilišta u Rijeci**.

Završni ispit je pisani ispit od 60 pitanja s ponuđenim odgovorima.

Ukoliko je završni pisani ispit riješen < 50%, student nije zadovoljio i mora ponoviti pisani ispit. Upisuje se ocjena nedovoljan (1) F.

Ocjenjivanje studenata na temelju konačnog uspjeha obavlja se kako slijedi:

A – 90 - 100% završnog pismenog ispita

B – 75 - 89,9%

C – 60 - 74,9%

D – 50 - 59,9%

F – 0 - 49,9%

Ocjene u ECTS sustavu prevode se u brojčani sustav na sljedeći način:

A = izvrstan (5)

B = vrlo dobar (4)

C = dobar (3)

D = dovoljan (2)

F = nedovoljan (1)

Mogućnost izvođenja nastave na stranom jeziku:

Unesite tražene podatke

Ostale napomene (vezane uz kolegij) važne za studente:

Unesite tražene podatke

SATNICA IZVOĐENJA NASTAVE (za akademsku 2024./2025. godinu)

Raspored nastave

	Vrijeme	PREDAVANJA (tema predavanja)	Broj sati nastave	Nastavnik
02.06.2025.	8-13	<p>P1 Morfologija i gradnja bakterijske stanice. Razlike gram-pozitivnih i gram-negativnih bakterija. Činitelji patogenosti bakterija. Čimbenici rasta bakterija. Bakterijska genetika.</p> <p>P2 Sprječavanje i suzbijanje zaraznih bolesti. Sterilizacija i dezinfekcija. Imunost na infekcije. Vakcine.</p> <p>P3 Antibiotici i mehanizmi njihova djelovanja. Mehanizmi bakterijske rezistencije na antibiotike. Laboratorijska dijagnostika.</p>	3 1 2	Prof.dr.sc. Darinka Vučković, dr.med.
03.06.2025.	8-14	<p>P4 Gram-pozitivni koki. Gram-negativni koki. Bakterije uzročnici crijevnih infekcija.</p> <p>P5 Zavijene i spiralne bakterije. Atipične bakterije.</p> <p>P6 Anaerobne bakterije. Mikobakterije. Opća virologija.</p>	2 2 2	
04.06.2025.	8-14	P7/1 RNK virusi. Virusni hepatitisi	6	
05.06.2025.	8-14	<p>P8 DNK virusi.</p> <p>P9 Medicinska mikologija .</p>	3 3	
06.06.2025.	8-14	<p>P10 Medicinska parazitologija</p> <p>P11 Hospitalne infekcije.</p>	3 3	
		Ukupan broj sati predavanja	30	

Popis predavanja, seminara i vježbi:

	PREDAVANJA (tema predavanja)	Broj sati nastave	Mjesto održavanja
P1	Morfologija i gradnja bakterijske stanice. Razlike gram-pozitivnih i gram-negativnih bakterija. Činitelji patogenosti bakterija. Čimbenici rasta bakterija. Bakterijska genetika.	3	Veleučilište u Karlovcu
P2	Sprječavanje i suzbijanje zaraznih bolesti. Sterilizacija i dezinfekcija. Imunost na infekcije. Vakcine.	1	
P3	Antibiotici i mehanizmi njihova djelovanja. Mehanizmi bakterijske rezistencije na antibiotike. Laboratorijska dijagnostika.	2	
P4	Gram-pozitivni koki. Gram-negativni koki. Bakterije uzročnici crijevnih infekcija.	2	
P5	Zavijene i spiralne bakterije. Atipične bakterije.	2	
P6	Anaerobne bakterije. Mikobakterije. Opća virologija.	2	
P7	RNK virusi. Virusni hepatitisi	6	
P8	DNK virusi.	3	
P9	Medicinska mikologija.	3	
P10	Medicinska parazitologija.	3	
P11	Hospitalne infekcije.	3	
	Ukupan broj sati predavanja	30	

	ISPITNI TERMINI (završni ispit)
1.	25.06.2025.
2.	
3.	
4.	